

Elmélet és gyakorlat

A szegedi tudósok segítségével a jobb és olcsóbb termelésért

A szocializmust csak jobb munkával, egyre termelékenyebb eszközökkel, a termékek növekvő bőségével lehet felépíteni. A termelékenység növelésében pedig igen nagy lehetőségei vannak a tudósoknak, kutatóknak, akik a maguk szakterületén elért eredményeiket közvetlenül hasznosíthatják a termelő munkában.

A szegedi tudományos intézetek több ilyen gyakorlati probléma megoldásával foglalkoznak az országos terv alapján. De az MTESZ kötetébe tartozó egyesületek, az Eötvös Lőránd Fizikai Társulat, a Magyar Kémikusok Egyesülete, a Textilipari Műszaki Tudományos Egyesület, vagy akár a Bolyai János Matematikai Társulat szegedi csoportjának tagjai is igen aktívan részt vehetnek — és részt is vesznek — ilyen munkákban. A tudósok segítségével különböző irányú és különböző mértékű. Sokszor csak egészen egyszerű, vagy egyszerűnek látszó kisebb dologról van szó, máskor viszont nagyobb jelentőségű, forint összegben is több ezres, esetleg száz ezres értékű újításokról, új módszerekről. De a kisebb segítség is nagy jelentőségű az üzemek számára. Előfordult például, hogy az öntödénél egy nagytömegű és súlyú gépbe tengelyt kellett helyezni. A tengely azonban nem ment bele. Két lehetőség mutatkozott: vagy szétzerelik a gépet — ez 2-3 ember körülbelül egy heti munkáját jelentette volna — vagy fellemegetik a nagytömegű gépet, ami ezáltal kitágul s így a tengely behelyezhető. A fizikusok

A harmadik lehetőséget javasolták

hűtsék le a tengelyt. Így oldották meg azután a kérdést, lényegesen olcsóbban, széndioxid és éter felhasználásával. Hasonlóan, vagy még inkább „egyszerű”, apró segítség volt a kémikusok részéről egy olyan jelzőfesték kikutatása a Textilművek részére, amely nem ragasztja össze a fonalat. Ennél érdekesebb már a Késáru gyár és a Konzervgyár részére folytatott korrozív vizsgálat az exportanyagok védelmére. Ezekhez mérten pedig nyilvánvalóan nagy jelentőségű az a kutatás, melyet az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat végzett a vegyészek, közösen a Textilipari Tudományos Egyesülettel. Új, ha-

zai viszonyok között megvalósítható impregnálóanyagot kísérleteznek ki, a régi technológiát újjal igyekeznek felváltani, amely olcsó, és amellyel az újabb követelményeknek megfelel. A munkálatok ma már közel állnak a befejezéshez.

A fizikusokat most két érdekes probléma foglalkoztatja. Egyik

A Szalámigyár elektromos távhőmérője

az üzem szempontjából jelentős, a régi, s a háború idején tönkrement elektromos távhőmérő felújításáról, üzemeltetési adatainak a be méréséről van szó. Ez a távhőmérő központilag jelezni az egyes raktárak hőmérsékletét, s így azok klímájának állandó hőfokon tartását biztosabbá tenni. A másik kutatás az Ecsetgyár szárító kamrájával kapcsolatos, már érdekesebb fizikai és kémiai kérdésekkel összefüggő és különösen jelentős lenne sikere, eredményeinek megvalósítása az üzem kapacitásának növelésében. Az Ecsetgyárban ugyanis a szárítókamráról függ az üzem kapacitása. A kamrába csak bizonyos — a nagyságtól függően különböző — számú ecset fér bele, s az több órán át elfoglalja a helyet. Csak annyit lehet tehát termelni, amennyi ide befér. Emellett egészségi szempontból is kifizethető az a szárítókamra. A fizikusok ezért infravörös szárítást javasoltak, s már folyik is a kísérlet. A Magyarországon beszerezhető infravörös sugárzó lámpa alkalmazásával a kamrában körülbelül negyed órára csökkenthető a szárítási idő. Ez természetesen drágább megoldás a gázszárítókamránál, mégsem növeli az önköltséget, hanem ellenkezőleg: kifizetőbb, mert nagy mértékben növekedne a termelékenység.

Kutatóink nemcsak szegedi, de pesti üzemekkel is kapcsolatban vannak. A kémikusok a pesti Chinoin gyár és a rákoskeresztúri Magyar Vegyiművek melléktermékeinek hasznosíthatóságával foglalkoznak. A fizikusok a Remix gyár mérnökeivel közösen az ellenállás kerámia testek minőségi vizsgálatára új módszert dolgoztak ki. De nemcsak a fizikusok, kémikusok vagy a textíleszek kutatóinak az üzemek részére, hanem a többi tudományos egyesületek tagjai is. A matematikusok például fonalbedolgozás-

hoz szükséges számításokat végeztek az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnak. A Víz- és Csatornaművek pedig egy ábrázoló geometriai kérdést oldottak meg, két különböző vastagságú cső bizonyos szög alatt való összeeresztésére. A tudósok tehát készségesen foglalkoznak az üzemek problémáival, s olyan szakmai kérdésekkel, amelyek megoldásával elősegítik a termelést.

Egy dolog azonban aggasztja őket — s ez egyaránt hallható fizikusoktól, vegyészektől, vagy más kutatóktól. Az, hogy hiába adnak pontos, számszerű adatokat, kimutatásokat, kísérleteik eredményességéről, azokat nem használják fel. Úgy tűnik:

nem merik vállalni a felelőséget

az új módszerek vagy eszközök bevezetésére. Meg kell mondani, hogy nem a szegedi üzemek vezetőiről, hanem központjaikról van szó. A tudósokkal, sőt a tudománnyal szembeni bizalmatlanság nyilatkozik meg az ilyen „óvatosságban”. Nem egyszer a termelés, a termelékenység növekedését gátolják ezzel az „óvatossággal”. Jogos a tudósok kérése: fokozottabb bizalmat! Forduljanak hozzájuk bátran az üzemek kérdéseikkel, ha úgy vélik, hogy a kérdések megoldása elősegíti a termelést. A felsőbb szervek pedig becsejűljék meg a tudósok munkáját! Ne feledjék, hogy a velük való együttműködés az egyik legjobb, s felbecsülhetetlen értékű módszere a termelékenység szocialista növelésének.

N. F.

Válaszolnak az illetékesek

A „Délmagyarország” április hó 21-i számában „Különös költségcsökkentés” címmel cikk jelent meg, amely bírálta az Áramszolgáltató Vállalat által közzétett „Felhívás” című közérdekű közleményt. A felhívás egyes fogyasztóink részére valóban félreértésre adott alkalmat. Azért, hogy fogyasztóink tisztán lássák a változott helyzetet, a megjelent cikkhez az alábbi magyarázatot fűzzük:

A leolvasás és pénzbeszedés eddig szokásbanlévő gyakorlatától április 1-től kezdődően az eltérés csupán annyi, hogy pénzbeszedés a jövőben a villanyórák leolvasását és a pénzbeszedést egyidőben végzik. Nyilvánvaló ebből, hogy nincs idejük megégyezzer a számlát bemutatni. Nem-fizetés esetén a bemutatás tényét a fogyasztónak a számlán igazolni kell. Ha a fogyasztót nem találják otthon, a szokásos értesítést hagyják ott, felülvizsgálva rajta a számla összegét.

A számla értékét a fogyasztó négy napon belül az ott érvényes szabályozás szerint az üzem vezetésénél kifizetheti (Szegeden: Kosuth Lajos sugárút 68., Makkon: Liget u. 3., Hódmezővásárhelyen: a pénzbeszedők lakásán.) Ha a fogyasztó számára megfelelőbb, akkor a befizetést csekkklapon is véggezheti. (Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat, csekk számla száma: MNB 623.)

Ha a fogyasztó négy nap eltelté után nem fizet, a pénzbeszedő az üzemvezető-

Sziriában módosították a katonai büntető törvénykönyvet

(MTI) Reuter-hírgyűjtőség jelentése szerint a sziriai parlament hétfőn jóváhagyta a katonai büntető törvénykönyv módosítására vonatkozó javaslatot. A javaslat célja, hogy meggyorsítsák Maliki ezredes vezérkari főnökhelyettes meggyilkolásában bűnös személyek elleni bírósági eljárás lefolytatását.

PAPÍR ÉS VALÓSÁG

Az éves terv túlteljesítéséért — amint lapunkban is közöltük — húsz budapesti ipari vállalat felhívást intézett az ország üzemének dolgozóihoz. A húsz budapesti ipari üzem — a Rákosi Mátyás Vas- és Fémművek, MÁVAG Mozdony- és Gépgyár, a Ganz Vagon- és Gépgyár és a többi — vállalat tett az éves terv minden részletében való teljesítésére, túlteljesítésére. Egyben versenyre hívták az ipar valamennyi üzemének dolgozóit és vezetőit. A budapesti üzemek felhívása Szeged gyáraiban visszhangra talált. A Szegedi Textilművekben és több más üzemben kénszülnek az 1955-ös évre szóló vállalás megtételére. A gyufagyári dolgozók már régebben felajánlást tettek évi tervük túlteljesítésére. A nemes versenyzés csatlakozik — csatlakozzon is — minden szegedi üzem. Dolgozzunk úgy, hogy tovább fejlesszük az április 4. és május 1. tiszteltére elért eredményeinket.

Sajnos, még tapasztalható a vállalások megtételénél lélektelen, papiros munka. Olyan jelenség, hogy a dolgozók összessége alig, vagy egyáltalán

nem ismeri a gyár felajánlását,

mert a vezetők a munkások nevében, de alapjában véve nélkülük készítik. Idegen ez a mi rendszerünkötől, a párt politikájától és végeredményben újítást is szegi a dolgozók alulról jövő kezdeményezéseinek, véleményeinek.

A Szegedi Városi Párt-vezetőség bizottsághoz és szerkesztőségünkbe elküldték a Szegedi Cipógyár vállalatát erre az esztendőre. A vállalathoz mellékelv levél-

ben szűkszavúan csak ennyit áll: »Csatoltan megküldjük az 1955. éves szinten tett vállalásunkat.« A vállalat aláírta az üzem igazgatója, párttitkára. üb. elnöke és DISZ-titkára. Mivel sem a kísérő levélből, sem a vállalás bevezető soraiból nem derült ki, hol és milyen körülmények között történt a felajánlás, megtudakoltuk létrejöttének körülményeit.

Kiderült, — a párttitkár elvtárs maga mondta így el — hogy a vállalat a délelőtti műszak dolgozóinak csak egy része ismeri, a másik része nem. A felajánlásról mit sem tudnak a délutáni műszakban dolgozók. Nyilvánvaló, hogy a felajánlás — amelyet a lényegtekintve épp a körülményekből adódóan a vezetők tettek — azért küldték el a szerkesztőségnek, hogy közölje. Szívesen tettünk volna ennek eleget, de a Cipógyár vezetői magukra vessenek, hogy nem így történt.

A vállalat együtt kell megbeszélni a vezetőknek és a munkásoknak. Nem csak lehet, hanem kell és elengedhetetlenül szükséges, hogy az üzem dolgoiban is

kikörjék a munkások véleményét.

Tudniok kell hát a munkásoknak a vállalásról, sőt a

véleményük nélkül nem jöhet létre üzemi felajánlás. A munkások akkor dolgoznak szívvel-lélekkel a vállalás teljesítéséért, ha azt magukénak érzik. Az MDP Központi Vezetőségének márciusi határozata rámutatott arra is, hogy milyen fontos az alulról jövő bírálat, a dolgozók véleményének, javaslatainak meghallgatása. Ezt kell következetesen erővel juttatni a Szegedi Cipógyárban is.

A cipógyári munkások, együtt a vezetőkkel, az utóbbi időben szép sikereket értek el. Igen figyelemre méltóan törlesztették az első negyedévi adósságukat. Nagy hibát követtek el azonban a vezetők, amikor a dolgozók többségének tudta nélkül küldték el a vállalást, illetve tették meg. A teendő az, hogy a hibát megszüntessék, jóvá tegyék. A vezetők közösen a dolgozókkal beszéljék meg a vállalást, — a dolgozókkal folytatott megbeszélés alapján szülessen az meg. A dolgozók által elfogadott, ismert és általuk tett vállalást szívesen és örömmel közöljük lapunkban. Bizunk abban, hogy ezt nemsokára megtehetjük!

(m. s.)

Több mint kétfélmillió paprikapalántát nevelnek Röszkén

A Szeged melletti Röszke községben termelik a világ-hírű szegedi paprika túlnyomó részét. Az idén mintegy ezer holdon nevelnek a község határában paprikát. A magot már helekkel ezelték elvetették, s most a meleg idő hatására kikelt a palánta, amit május végén ültetnek ki a szántóföldre.

A röszkéi Lenin termelőszövetkezet megalakulása óta több mint 5000 mázsa csipős és csipősségmentes paprikát termelt. Tavaly 36 mázsa kiváló termést takarítottak be holdankint. Az

idén is el akarják érni ezt az eredményt, ezért féltő gondnal ápolják a több mint kétfélmillió palántát. A szeszélyes időjárás által okozott kiesést úgy pótolják, hogy naponta kétszer-háromszor locsolják a palántákat és műtrágyázással is gyorsítják fejlődését. Felkészültek a paprika veszedelmes betegségeinek, a palántavésznek a leküzdésére is. Elvezető rézgálicot szereztek be, hogyha szükség lesz rá, permetezéssel is óvhatják a gyenge növényeket.

FELHÍVÁS

A Magyarok Világszövetségének felvilágosító irodája a külföldön élő magyar alampolgároknak vonatkozó amnesztírendeletről kapcsolatban Hódmezővásárhelyen, a megyei tanácson május

4-én, szerdán, a hozzátartozóknak válaszokat adott. A megbízottat még ma, május 5-én is a megyei tanács háza I. emelet 108. számú szobájában fel lehet keresni reggel 8-tól délután fél 5 óráig.

A „mackó” a felvonuláson

Új és új zászlókat lobogtató, éneklő csoportok haladnak át a Rákosi Mátyás Hídon, az újszegedi liget felé. Aradnak a felvonulók. Ki tudná leírni azt a sok ötletet, amellyel színessé, gazdagabbá tették a május elsejei seregszemlét? A munka szépsége, az élet szeretete

és derűje ragyog és villan elő mindenütt.

S egyszer csak a felvonuláson ott lépked felfelé a hídon a „mackó”. Nem tévedés, valóban mackó; újjongva fogadják a gyerekek, persze tessék az illet a felvonulók is. A mesék világa elevenedik meg: jön a

„mackó” a felvonuláson. Aranyárga „bundáján” végig siklik a nap sugar. „Anyu, nézd, a mackó bácsi!” — így kiált fel egy szőke lány, s már rohanna is oda a mackóhoz, hogy megsimogassa. A mackó pedig lassan lépdel két lábán és összeüli mancsát, jobbra-balra biccent fejével.

A NIVÓ Játékru KSZ fagjai „hozták a világra” ezt az embermagasságú mackót. Pontosan olyan, mint az a sokszáz, mondjuk negyven centiméteres mackó, amelyet a gyerekeknek készítenek. A mackó „bundájába” pedig az egyik mackókészítő asszony, Teodos Istvánné bűjt. Persze meleg és kényelmes volt a mackó bőrében, de azért Teodos Istvánné „állta a sarat”.

Hirtelen azonban egy fehér ruhás kislányka, Kriszán Izabella is oda szaladt a mackóhoz és egy virágot adott neki. Őrült a mackó; összeverte tenyerét, bólgatott. Taps csattant. A mackó pedig lépdel. Mindez azt a gondolatot is ébresztette az emberekben: szép, derűs az élet, drága a béke.

Derűs jókedv kísérte a „mackó” útját, akinek bizony jól esett ott Újszegeden, az arnyas fák alatt egy korszórt májusi napot.

